

BLD
Postboks 8036 Dep.
0030 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
13/00086-29

Vår dato
16.03.2015

Høringssvar - Tolking i offentlig sektor - et spørsmål om rettsikkerhet og likeverd

Fellesorganisasjonen (FO) er et fag- og profesjonsforbund for over 27.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. Våre medlemmer arbeider innenfor et bredt spekter av kommunale helse- og sosiale tjenester og i spesialisthelsetjenestene.

FO støtter innføring av en lov som gir plikt til å bruke tolk for offentlige myndigheter, men er skeptiske til at det ikke samtidig innføres individuell rett til tolk. Vi er enige i at det bør opprettes en tolkeutdanning og et råd som kvalitetssikrer både utdanningen og dagens ordning for statsautorisasjon. FO støtter at forbudet mot bruk av barn som tolk inkluderes i loven.

Innføring og implementering av en slik lovpålagt plikt forutsetter at det følger med tilstrekkelig økonomiske ressurser til virksomhetene som skal iverksette dette. I NOU'en står det at mye av dagens underforbruk av tolk blir begrunnet med at tolketjenestene ofte har for dårlig kvalitet og av virksomhetene mangler midler til å finansiere bruk av tolk. FO mener tilgang på kvalifiserte tolker og tilstrekkelig med økonomiske ressurser må sikres.

Plikt for det offentlige – men ikke rettighet for individet.

FO mener det er positivt at plikten til å bruke tolk lovhjemles. Plikten bør gjelde i situasjoner hvor det er nødvendig for å ivareta rettssikkerhet, likebehandling og muligheten til å påvirke sitt eget liv. Bruk av tolk vil sikre likeverdige tjenester med god kvalitet tilpasset den enkeltes behov. Det vil også sikre at brukerens behov, erfaringer og synspunkter blir ivaretatt og eventuelt formidlet til rett instans.

Rett til tolk er ivaretatt for samer gjennom sameloven og for hørselshemmede, men «Utvalget ser det ikke som formålstjenlig at tilsvarende rettigheter gis til brukere av nyere minoritetsspråk». I utredningen har utvalget kommet fram til at det er for vanskelig å lage en lovhjemmel som er gjennomførbar, og at det blir for komplisert å være tydelig nok på når rettigheten inntreffer. FO mener det likevel bør innføres er rettighet og støtter innspillet det refereres til fra

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

Likestillings- og diskrimineringsombudet. Ombudet anbefaler å gi enkeltpersoner rett til tolk. FN rasediskrimineringskomité har også gitt norske myndigheter anbefaling om å gi lovfestet rett til profesjonell tolking.

Autoriserte tolker

De første statsautoriserte tolkene fikk sin godkjenning i desember 1997, bevillingene tildeles av integrerings- og mangfoldsdirektoratet til personer som har bestått en praktisk prøve. FO mener statsautorisasjonen bør knyttes til utdanningen og legges på Bachelornivå. FO er enige i at det er viktig å styrke tolketjenestene ved å autorisere tolker og kreve godt kvalifiserte tolker. Dette kan gi bedre forutsetninger for kvalitet på tolketjenesten. Vi støtter opprettelse av egne tolkeutdanninger på bachelornivå, opprettelse av råd, nasjonalt tolkeregister, og nasjonalt utviklings- og kompetansesenter for skjermtolking som kan gi råd og sikkerhet og tekniske standarder.

Økonomiske konsekvenser

I utredningen gjøres det rede for underforbruk av tolk i barnevern og NAV, opplæringssektoren, i pleie og omsorgstjenester og i asyl og utlendingssaker. En årsak antas å være manglende økonomiske ressurser og prioriteringer. Domstolene som har statlig finansiering benytter tolk i 94% av sakene der det er behov, mens kriminalomsorgen som må dekke kostnadene fra egne budsjett bruker tolk i kun 33,9% av sakene der det er behov.

I utredningen konkluderer utvalget med at kostnadene til tolk bør dekkes av virksomhetene selv. Konklusjonen bygger på at virksomhetene kan spare ressurser på å unngå det merarbeidet kommunikasjonsproblemer og misforståelser skaper. Denne innsparingen fører til at det ikke vil innebære noen reell kostnadsøkning. FO vil minne om at de de siste årene har det vært stadige krav om effektivisering av tjenestene, og at dette har ført til kutt i stillingshjemler og høyere arbeidsbelastning på den enkelte. Vi mener det er urimelig å forvente at bruk av tolk skal frigjøre midler til opprettelse av bestillerfunksjoner, opplæring i bruk av tolk etc. uten at det rammer det eksisterende tilbudet.

FO mener det ved innføring av lov om plikt til tolk bør sikres at eventuelle merkostnader dekkes gjennom statlige overføringer og ikke rammer en allerede belastet kommuneøkonomi.

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

for Janne Elisabeth Håkonsen
Fagkonsulent